

Sadržaj

Uvodna riječ

BORISLAV GRGIN, UREDNIK *RADOVA*

U spomen Igoru Karamanu 9

BOŽENA VRANJEŠ-ŠOLJAN

Život i djelo Igora Karamana 11

Članci i rasprave

PETAR SELEM

Integrativni čimbenici u mitraičkoj religiji (*Izvorni znanstveni članak*) 17

IVO GOLDSTEIN

Funkcija Jadrana u ratu Bizantskog Carstva protiv
Ostrogota 535-555. godine (*Izvorni znanstveni članak*) 23

IVAN BOTICA

Prilog istraživanju najstarijega spomena vlaškoga imena
u hrvatskoj historiografiji (*Izvorni znanstveni članak*) 35

SABINE FLORENCE FABIJANEC

Multidisciplinarno proučavanje trgovine kao dijela ekonomske
povijesti srednjega vijeka u Dalmaciji (*Pregledni članak*) 47

IVICA PRLENDER

Mediteranska trgovačka republika Dubrovnik
pred izazovom oceana (*Izvorni znanstveni članak*) 55

SABINE FLORENCE FABIJANEC

Bilanca (rimanenze) u glavnoj računovodskoj knjizi
Ivana i Lukrecije Detrico (1520-1533) (*Izvorni znanstveni članak*) 63

HRVOJE PETRIĆ

«Kuhinjska sela» – Koprivničko vlastelinstvo pod upravom
krajških kapetana (*Izvorni znanstveni članak*) 89

IVAN JURIŠIĆ

Lika i Krbava od velikog rata za oslobođenje do inkorporacije
u Karlovački generalat (1683-1712) (*Izvorni znanstveni članak*) 101

FILIP POTREBICA

Tri stoljeća požeške Gimnazije (*Izvorni znanstveni članak*) 111

Sadržaj

LJILJANA DOBROVŠAK

Emancipacija Židova u Kraljevini Hrvatskoj, Slavoniji
i Dalmaciji u 19. stoljeću (*Izvorni znanstveni članak*) 125

DANIJEL VOJAK

Zakonsko reguliranje položaja romskog stanovništva na području
banske Hrvatske 1873-1918. (*Izvorni znanstveni članak*) 145

MARIO STRECHA

Profiliranje i pozicioniranje skupine oko «Hrvatstva» na sceni
banske Hrvatske (*Izvorni znanstveni članak*) 163

BOŽENA VRANJEŠ-ŠOLJAN

T. G. Masaryk i nova Europa nakon Prvoga
svjetskog rata (*Izvorni znanstveni članak*) 213

HRVOJE VOLNER

«Plug» – novine za zaštitu seljačkih interesa (*Prethodno priopćenje*) 233

IVICA ŠUTE

Put za Donji Lapac. Ili kako je Banska Vlast postupala
sa spekulantima u Banovini Hrvatskoj (*Izvorni znanstveni članak*) 255

GORAN HUTINEC

List «Muraköz – Megyimurje» kao organ okupacijske vlasti
u Međimurju (*Izvorni znanstveni članak*) 283

ŽELJKA KRIŽE

Diplomatski odnosi Nezavisne Države Hrvatske
i Japana (*Izvorni znanstveni članak*) 311

FILIP ŠKILJAN

«Akcija Crkveni Bok» (*Izvorni znanstveni članak*) 325

ALAN LABUS

Saveznici u tisku NDH 1943-1945. (*Izvorni znanstveni članak*) 343

MIRA KOLAR

O povijesnim školskim atlasima u Hrvatskoj (*Stručni članak*) 361

ALICA WERTHEIMER-BALETIĆ

Razmatranja o posttranzicijskoj etapi
razvoja stanovništva (*Izvorni znanstveni članak*) 377

Grada

SLAVEN BERTOŠA

Tri oporuke barbanskih plemića (16. i 17. stoljeće) 391

Sadržaj

Recenzije i prikazi (1994-2004)

- LIONEL CASSON, *Travel in the Ancient World*, drugo izmijenjeno i prošireno izdanje, Baltimore i London 1994, 392 str. (**Mladen Tomorad**) 401
- CHARLES FREEMAN, *Egypt, Greece and Rome – Civilizations of the Ancient Mediterranean*, Oxford University Press, 1996. (**Mladen Tomorad**) 402
- DAVID FRANKFURTER, *Religion in Roman Egypt – Assimilation and resistance*, New Jersey 1998, 316 str. (**Mladen Tomorad**) 404
- Anali 42*, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Dubrovnik 2000, 371 str. (**Nikola Anušić**) 406
- Prilozi 29*, Institut za istoriju u Sarajevu, Sarajevo 2000, 478 str. (**Dejan Zadro**) ... 408
- MIKO TRIPALO, *Hrvatsko proljeće*, urednici: Vlaho Bogišić, Vesna Pusić, Slaven Ravlić, treće dopunjeno izdanje, Zagreb 2001. (**Domagoj Štefančić**) ... 411
- GÜNTHER HÖLBL, *A history of the Ptolemaic Empire*, London & New York, 2001, 380 str. (**Mladen Tomorad**) 412
- KSENOFONT, *Grčka povijest*, Zagreb 2001, 311 str.; Lukijan, *Djela*, Zagreb 2002, 487 str.; Marko Tulije Ciceron, *O govorniku*, Zagreb 2002, 331 str. (**Hrvoje Gračanin**) 415
- The Witchcraft Reader*, edited by Darren Oldridge, London and New York 2002, XIII + 448 str. (**Željka Križe**) 418
- NIKOLA ANIĆ, *Njemačka vojska u Hrvatskoj 1941. – 1945.*, Zagreb 2002. (**Goran Hutinec**) 421
- J. M. ROBERTS, *Povijest Europe*, Zagreb, 2002, 710 str. (**Željka Križe**) 425
- PUBLIJE FLAVIJE VEGECIJE RENAT, *Sažetak vojne vještine*, Zagreb 2002, 239 str. (**Hrvoje Gračanin**) 429
- IGOR URANIĆ, *Stari Egipat – povijest, književnost i umjetnost drevnih Egipćana*, Zagreb 2002, 284 str. (**Mladen Tomorad**) 432
- Kamena noć – smrt i sjećanje u Rusiji dvadesetoga stoljeća*;
CATHERINE MERRIDALE, *Night of Stone, Death and Memory in Twentieth-Century Russia*, London 2002. (**Mirjana Gross**) 435
- BORISLAV GRGIN, *Počeci rasapa. Kralj Matijaš Korvin i srednjovjekovna Hrvatska*, Zagreb 2002, 285 str. (**Hrvoje Gračanin**) 440
- KAREN JOLLY – CATHERINA RAUDVERE – EDWARD PETERS, *Witchcraft and Magic in Europe. The Middle Ages*, Volume 3, London 2002, XIV + 280 str. (**Željka Križe**) 442

Sadržaj

Međunarodna znanstvena konferencija: <i>Povijesna istraživanja studij povijesti i informatizacija</i> , Zagreb, od 10. do 12. prosinca 2002. (Hrvoje Gračanin i Mladen Tomorad)	447
HARM VON SEGGERN, <i>Herrschermedien im Spätmittelalter: Studien zur Informationsübermittlung im burgundischen Staat unter Karl dem Kühnen</i> , Ostfildern 2003, 557 str. (Miroslav Barun).....	448
Međunarodna znanstvena konferencija: <i>.hist 2003. Geschichte und neue Medien / History and new Media</i> , Berlin od 9. do 11. travnja 2003. (Hrvoje Gračanin i Mladen Tomorad)	453
JOSIP ŽGALJIĆ, <i>Pet stoljeća hrvatske nafte</i> , Rijeka 2003, 174 str. (Tomislav Galović)	455
FRIEDRICH LOTTER, <i>Völkerverschiebungen im Ostalpen-Mitteldonau-Raum zwischen Antike und Mittelalter (375-600)</i> , Berlin - New York 2003, 282 str. (Hrvoje Gračanin)	458
DAVOR DUKIĆ, <i>Sultanova djeca: predodžbe Turaka u hrvatskoj književnosti ranog novovjekovlja</i> , Zadar 2004, 275 str. (Ivan Botica)	463
SREĆKO M. DŽAJA, <i>Politička realnost jugoslavenstva (1918.-1991.)</i> , Sarajevo – Zagreb 2004, 367 str. (Goran Hutinec)	466
DRAGO ROKSANDIĆ, <i>Etnos, konfesija, tolerancija</i> , Zagreb 2004, 480 str. (Hrvoje Petrić)	468
<i>Spomenica Filipa Potrebiće</i> , ur. Mirjana Matijević Sokol, Zagreb 2004, 524 str. (Ivan Botica)	470

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI 37

U SPOMEN IGORU KARAMANU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

FF press

ZAGREB 2005.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 37

Izdavač

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača

Miljenko Jurković

Glavni urednik

Borislav Grgin

Uredništvo

Ivo Goldstein
Boris Olujić
Mario Strecha
Božena Vranješ-Šoljan

Tajnik uredništva

Hrvoje Gračanin

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120 150, 6120 158, faks ++385 (0)1 6156 879

Časopis izlazi jedanput godišnje

Ovi su Radovi tiskani uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Naslovna stranica

Iva Mandić

Računalni slog

Boris Bui

Lektura i korektura

Ivan Botica

Tisak

Tiskara Rotim i Market, Lukavec

Tiskanje dovršeno u listopadu 2005. godine

Naklada

400 primjeraka